

13 juni 2020

Sporteconoom ziet mentaliteit veranderen: “Nederlandse clubs nemen Beneliga eindelijk au sérieux”

Nederlandse clubs zien eindelijk in wat ze bij een Beneliga te winnen hebben. Dat zegt de Vlaamse sporteconoom Thomas Peeters, die aan de Erasmusuniversiteit van Rotterdam doceert. “De kaarten lagen nooit beter voor een Beneliga.”

Thomas Peeters volgt met argusogen de laatste ontwikkelingen rond de Beneliga. Elk jaar laat hij zijn Nederlandse studenten sporteconomie de Beneliga onderzoeken als “business case”. Hij denkt dat meer dan ooit de tijd rijp is om door te zetten met het project.

“Jarenlang was de Beneliga iets dat vooral in België leefde”, zegt de Antwerpenaar. “In Nederland leefde het gevoel dat de Eredivisie superieur was en dat de Belgen wilden inbreken in hun competitie. Nederlandse clubs oordeelden dat ze niets bij een Beneliga te winnen hadden. Die mentaliteit is aan het veranderen.”

Op dit moment buigt de Nederlandse afdeling van het adviesbureau Deloitte zich over een grensoverschrijdende voetbalcompetitie. De studie werd besteld door de vijf grootste Belgische en de zes grootste Nederlandse clubs. De onderzoekers van Deloitte gaan de volgende weken bij die clubs langs om een eerste voorstel af te toetsen. Dat moet leiden tot een finaal voorstel in augustus, waarop de Beneliga op de agenda van de nationale liga’s kan komen.

Het Nieuwsblad en de Nederlandse omroep NOS konden de hand leggen op enkele interne werkdocumenten. Daaruit blijkt dat de Belgische en Nederlandse profclubs kunnen rekenen op een omzetstijging tot 35 procent. Volgens Thomas Peeters is dat percentage realistisch.

“De inkomsten van de clubs bestaan uit de optelsom van tv-rechten, ticketverkoop en sponsoring”, zegt Peeters. “Het is vooral de tv-rechten waar België en Nederland nog een mooie groei kunnen neerzetten.”

Voorals in Nederland is er potentieel, denkt Peeters.

“De Nederlandse clubs hebben op dit moment een slechte deal. Ze vangen evenveel geld als de Belgen – 100 miljoen euro – terwijl de tv-markt er meer dan de helft groter is. De Eredivisie kan zich verbeteren, zelfs zonder Beneliga. Als we België en Nederland samentellen komen we aan een tv-markt die in de richting opschuift van landen als Frankrijk, Italië en Spanje. Als je nagaat dat de Serie A en La Liga elk 1 miljard euro waard zijn, dan denk ik dat een som van 450 à 500 miljoen euro voor de Beneliga realistisch is. Dat is meer dan een verdubbeling tegenover de huidige situatie.”

Solidariteitsbijdragen

Alleen is de vraag over hoeveel clubs de grotere tv-inkomsten verdeeld moeten worden. Alleen de acht Belgische en de tien Nederlandse deelnemers van de Beneliga? Of ook de profclubs die uit de boot vallen? Deloitte gaat op dit moment uit van een nationale competitie in België die om de “Belgische titel” en promotie naar de Beneliga speelt. Ook in Nederland komt er zo’n competitie. De nieuwe Belgische Pro League zou bestaan uit de acht overblijvende clubs van 1A en de acht van 1B.

“Die clubs moeten ook overtuigd worden dat een Beneliga zinvol is”, zegt Peeters. “De beste manier om dat te doen is klinkende munt. De Beneligateams zullen hun winsten moeten delen in de vorm van solidariteitsbetalingen. Ze zullen als het ware de kleine clubs moeten “uitkopen”.”

De onderhandelingen over die solidariteitsbijdragen beloven een van de moeilijkste discussies te worden in het dossier. Al denkt dat Peeters dat die niet onoverkomelijk zijn.

“Vooral in Nederland is er veel ongelijkheid over het tv-geld. Ajax neemt een veel grotere hap uit de pot dan de kleinere clubs. Als je ervan uitgaat dat 20 procent van 500 miljoen euro verdeeld wordt over de kleine clubs gaat dat om een bedrag van 100 miljoen euro. Dat moet kunnen volstaan om de kleinere clubs te paaien.”

Breakaway League

Een ander discussiepunt belooft de Europese tickets te worden. Vandaag hebben België en Nederland elk vijf Europese plaatsen. Die zouden ze graag houden. Al was het maar om twijfelende of sceptische topclubs als AA Gent, Charleroi en Standard over de streep te trekken.

“Ik denk dat het erg optimistisch is te denken dat de UEFA een Beneliga tien Europese tickets zou gunnen”, zegt Peeters. “Binnen de Champions League wordt er nu al voor gepleit de deur voor de kleinere landen verder dicht te doen. Seizoenen zoals het voorbije jaar, met zowel Genk als Club in de poulefase, willen ze in Zwitserland liever vermijden. De macht van de grote competities binnen de UEFA is groot en ze zullen niet zomaar toelaten dat België en Nederland meer Europese plaatsen inpikken.”

Deloitte gaat in zijn berekeningen uit van zeven Europese plaatsen. Dat is het aantal wat toplanden als Engeland vandaag krijgen.

“De Beneliga zal België en Nederland vooral helpen om de deur naar de eerste Europese beker open te houden”, zegt Peeters. “De grote landen pleitten ervoor de Champions League helemaal af te sluiten of dreigen met een zogenaamde “Breakaway League”, een nieuwe gesloten competitie naar Amerikaans model. Als België en Nederland de krachten bundelen zal het moeilijker zijn de Lage Landen te negeren in een nieuwe Europese topcompetitie.”

De dreiging van de Breakaway League is ook een van de belangrijkste redenen waarom de topclubs in Nederland nu wel oren hebben naar een Beneliga, meent Peeters.

“Een club als Ajax is er als de dood voor zijn status als Europese grootmacht te verliezen. Dat scenario is vandaag een reële dreiging. Ik denk niet dat de Beneliga een competitie als de Ligue 1 meteen kan inhalen, maar het zou de Lage Landen wel de duidelijk nummer zes van Europa maken, met een duidelijke voorsprong op landen als Portugal, Schotland en Oostenrijk. Nederlandse clubs luisteren meer en meer naar wat de Belgische clubs te vertellen hebben. Ook andere factoren zoals de successen van de Rode Duivels dragen daartoe bij. Er wordt met meer respect gekregen naar het Belgisch voetbal.”

Volgens Peeters lagen de kaarten nooit beter om een Beneliga op te richten. De coronacrisis kan een bijkomende aansporing zijn om vaart te maken in het dossier.

“Nederlandse clubs zijn nog meer dan Belgische afhankelijk van inkomsten uit ticketing en beleving rond het stadion. Door de coronacrisis staan die inkomsten onder druk. De Beneliga zou hen minder afhankelijk maken van de zogeheten “match day income”.”

Wie is de achtste club?

De praktische uitwerking van de Beneliga is nog een hele klus – denk maar aan de wettelijke en fiscale verschillen tussen België en Nederland. Vrijdag maakte de Pro League wel bekend dat het nieuwe tv-contract met Eleven voorziet in een clausule die een Beneliga mogelijk maakt. Rest de vraag wie tot de competitie van acht Belgische en tien Nederlandse clubs moeten behoren.

“Mijn Nederlandse studenten kunnen daar verhitte discussies over voeren”, zegt Peeters. “Als je naar België kijkt denk ik dat je minstens twee vertegenwoordigers uit Wallonië nodig hebt om de Franstalige tv-markt af te dekken. Dat zijn dan Standard en Charleroi. Club Brugge, Gent, Genk en Anderlecht zijn zekerheden. En ook de stad Antwerpen moet je meepakken door het enorme marktpotentieel. Tot twee à drie jaar geleden had ik je gezegd dat er geen club beschikbaar was, maar plots is Antwerp daar, met een nieuw stadion. Dat is dus de zevende club. Alleen over de achtste club kan je discussiëren.”

Verschillende clubs komen in aanmerking, meent Peeters. KV Kortrijk, KV Mechelen of op termijn zelfs Oud-Heverlee Leuven. Ook een tweede club uit een grootstad zou kunnen, denk maar aan Beerschot. “Ik zou in een eerste fase kijken naar clubs met een goed stadion. Het kost immers tijd om zo’n nieuw stadion te bouwen. Je kan ook argumenteren dat de regio West-Vlaanderen een bijkomende vertegenwoordiger verdient. KV Kortrijk zou kunnen worden meegenomen als je nu acht clubs zou samenstellen. Maar dat kan over enkele jaren al anders zijn. Door de dynamiek van promotie en degradatie moet je uiteindelijk de clubs belonen waar goed wordt gewerkt.”